

**БОРАТИНСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
ЛУЦЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Виконавчий комітет

Р І Ш Е Н Н Я

26 червня 2025 року № 128
с. Боратин

**Про проєкт Програми з локалізації та проведення
боротьби з американським білим метеликом
на території Боратинської територіальної громади
на 2025-2028 роки**

Відповідно до статті 30, 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пункту 21 частини першої статті 91 Бюджетного кодексу України, рішення Боратинської сільської ради від 29 березня 2024 року № 21/4 «Про затвердження Порядку розроблення, виконання, моніторингу місцевих програм та звітності про їх виконання в Боратинській сільській раді», з метою проведення комплексу заходів з ліквідації гнізд американського білого метелика та визначення основних напрямів для стабілізації та ліквідації шкідника виконавчий комітет сільської ради

ВИРІШИВ:

1. Схвалити проєкт Програми з локалізації та проведення боротьби з американським білим метеликом на території Боратинської територіальної громади на 2025-2028 роки (додається).
2. Подати проєкт Програми на чергову сесію сільської ради для затвердження.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на секретаря сільської ради Людмилу Сахан.

Сільський голова

Сергій ЯРУЧИК

ПРОГРАМА
з локалізації та проведення боротьби з американським білим метеликом
на території Боратинської територіальної громади
на 2025-2028 роки

ПАСПОРТ

програми з локалізації та проведення боротьби
з американським білим метеликом на території
Боратинської територіальної громади 2025-2028 роки

1.	Програма затверджена: Рішенням територіальної громади від	
2.	Ініціатор розроблення програми	Управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби у Волинській області, Боратинська територіальна громада
3.	Дата, номер і назва розпорядження голови територіальної громади про розроблення програми	
4.	Розробник програми	Управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби у Волинській області, Боратинська територіальна громада
5.	Відповідальний виконавець програми	Боратинська територіальна громада
7.	Учасники програми	Боратинська територіальна громада з залученням землевласників та землекористувачів, комунальних підприємств по озелененню територій
8.	Терміни реалізації програми	До 2028 року
8.1	Етапи виконання програми	I етап – 2025-2026 роки, II етап – 2027-2028 роки
9.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Місцевий бюджет Боратинської сільської ради-
10.	Загальний обсяг фінансових ресурсів,	

	необхідних для реалізації програми, усього, у тому числі:	
	Кошти місцевого бюджету	
	Кошти не бюджетних джерел	
11.	Основні джерела фінансування програми	

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої розроблена програма

Американський білий метелик (*Hyphantia cunea* Drury) - це багатоїдний карантинний шкідник, обмежено поширений на території України. Живлення гусениць американського білого метелика (*Hyphantia cunea* Drury) відмічено більш як на 300 видах плодових і декоративних порід, тому характеризує його як винятково агресивного і небезпечного шкідника, здатного завдати великої шкоди насадженням.

Виліт метеликів навесні відбувається не дружно, розтягуючись іноді до місяця, перші з'являються наприкінці квітня — на початку травня. Тривалість їх життя — 6 – 14 діб. Вони ведуть сутінковий спосіб життя. Самки відкладають яйця на верхній і нижній бік листків та на трав'яну рослинність групами по 300 – 500 яєць, укриваючи кладку тонким прозорим пушком. Плодючість — 1200 – 1500 яєць. Ембріональний розвиток триває 5 – 10 діб. Відроджені гусениці скелетують листок, пізніше з'їдають його цілком, залишаючи тільки грубі жилки. До третього й четвертого віків ведуть спільний спосіб життя, обплітаючи павутиною листя. Починаючи з п'ятого віку, розповзаються і переходять до одиночного способу життя. Активні вночі й на світанку, вдень сидять на нижньому боці листка

Вкрай важливим для боротьби з шкідником є його виявлення і знищення ще при першому поколінні. Вже друге покоління куди більш численне і приносить значно більше шкоди. Основна ознака пошкоджень – наявність на деревах павутинних гнізд з грубо об'їденим листям.

Поширенню на значні відстані шкідника сприяють такі фактори:

- торгівля, транспортні засоби під час перевезення сільськогосподарської продукції та промислових вантажів, що є основним шляхом швидкого розповсюдження американського білого метелика;
- висока адаптаційна здатність, низький рівень обмеження їх чисельності ентомофагами;
- гусениці здатні виживати без живлення протягом 2 тижнів;
- різноманітна кормова база: доволі широке коло культурних і диких кормових рослин;
- природні перельоти. У період спалахів розмноження лускокрилі здатні активно мігрувати на значні відстані. Середня швидкість розповсюдження складає 38-40 км на рік;
- глобальне потепління клімату, пом'якшення метеорологічних умов як влітку, так і взимку;
- поселення шкідника на висотних деревах, де практично неможливе зняття гнізд;
- відсутність асортименту біологічних та хімічних препаратів, дозволених для використання у густонаселених пунктах;
- тривале припинення заходів боротьби з американським білим метеликом у плодових садах, лісосмугах і паркових насадженнях через економічні труднощі;
- переміщення садівництва з великих промислових садів у дрібні приватні (фермерські, присадибні, аматорські-дачні) сади, закладання яких відбулося безконтрольно вирощеним садивним матеріалом, що стихійно періодично реалізується на ринках;

- недостатня увага з боку землевласників та землекористувачів до цього шкідника.

2. Визначення мети програми

Мета - проведення комплексу заходів з ліквідації гнізд американського білого метелика та визначення основних напрямів для стабілізації та ліквідації шкідника протягом 2025-2028 років.

Завдання:

привернути увагу населення та громадськості до проблеми, пов'язаної із зараженням насаджень карантинним шкідником;

провести карантинні заходи з ліквідації американського білого метелика у населеному пункті, лісосмугах, лісонасадженнях, вуличних та придорожніх насадженнях.

провести боротьбу з карантинним шкідником хімічним, біологічним та механічним методами, згідно з вимогами Державних санітарних правил ДПС 8.8.1.;

особливу увагу приділяти ознайомленню з карантинними шкідниками у навчальних закладах та інше;

на рівні територіальної громади визначити червень та серпень як місяці обмеження чисельності та ліквідації американського білого метелика;

покласти відповідальність за виконання та проведення карантинних заходів проти карантинного шкідника на підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, посадових осіб та громадян.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання програми

Одним з оптимальних варіантів розв'язання цієї проблеми є: залучення широкої громадськості на добровільних засадах та одночасне застосування організаційних, агротехнічних та хімічних методів - комплексу заходів, що зменшать чисельність шкідника.

Фінансування карантинних (фітосанітарних) заходів та програми здійснюється за рахунок коштів територіальної громади, коштів осіб та інших, не заборонених чинним законодавством України джерел.

Основний обсяг коштів бюджету територіальної громади, передбачених для виконання Програм становить _____ тис. гривень (без урахування проведення заходів на присадибних ділянках).

Контроль та їх використання здійснюється відповідно до законодавства.

Проведення обстеження території сільської ради з метою виявлення карантинних шкідників фінансується за рахунок коштів державного бюджету.

Програма розрахована до 2028 року і виконується в два етапи – зменшення чисельності шкідника передбачається 30-40% на першому етапі (2025-2026 роки) та на 30-40% - на другому етапі (2027-2028 роки).

4. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

З метою забезпечення збалансованих та комплексних заходів обмеження чисельності американського білого метелика в найближчі роки пріоритетне значення буде надаватись механічним, біологічним та хімічним методам, що застосовуються одночасно.

Агротехнічні та механічні заходи полягають у зборі та знищенні гусениць і кладок яєць. Ефективним є знищення (обрізка та спалювання або факельне спалювання на дереві) гнізд разом з гусеницями до періоду появи гусениць V віку, коли вони покидають гнізда і розповзаються по кроні всього дерева.

На заражених деревах видаляють мертву кору, стовбури дерев обмазують вапном. На присадибних ділянках необхідно застосовувати ловчі пояси з картону чи гофрованого паперу. Перед залялькуванням гусениць ці пояси знімають і спалюють.

Біологічні методи: застосування біопрепаратів .

Хімічні заходи полягають в обробці заселених шкідниками дерев, плодоносних та неплодоносних садів, ягідників, виноградників, декоративних насаджень, шовковиці препаратами, які входять до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

Крім того, організаційні (локалізаційні) заходи мають стримувати поширення карантинних організмів із зон зараження.

Одночасне застосування організаційних, агротехнічних, біологічних та хімічних методів - комплексу заходів - дасть змогу зменшити чисельність шкідника на 30-40% на першому етапі та на 30-40% - на другому етапі. Крім того, підвищиться врожайність плодових дерев, захисна, декоративна та естетична функції багаторічних насаджень.

5. Напрями реалізації та заходи програми

1. Доведення програми по локалізації та проведенню боротьби з американським білим метеликом на території Боратинської сільської територіальної громади протягом 2025-2028 років до землекористувачів та землевласників.	Боратинська територіальна громада

з дня прийняття програми |
| 2. Сертифікація рослинної продукції, що вивозиться з карантинних зон. | Управління фітосанітарної безпеки
Головного управління
Держпродспоживслужби
у Волинській області

Постійно |
| 3. Обстеження багаторічних насаджень на виявлення нових вогнищ. | Управління фітосанітарної безпеки
Головного управління
Держпродспоживслужби
у Волинській області
Боратинська територіальна громада
Щороку протягом з травня по листопад |
| 4. Організація боротьби з американським білим метеликом. | Боратинська територіальна громада
Щороку протягом з травня по листопад |
| 5. Здійснення контролю за проведенням карантинних заходів землекористувачами та землевласниками. | Управління фітосанітарної безпеки
Головного управління
Держпродспоживслужби
у Волинській області
Постійно |
| 6. Популяризація знань з даного питання. | Управління фітосанітарної безпеки
Головного управління
Держпродспоживслужби
у Волинській області
Боратинська територіальна громада
Постійно |

7. Боротьба з американським білим метеликом хімічними, механічними та біологічними методами на заражених багаторічних насадженнях.

Боратинська територіальна громада із залученням землекористувачів та землевласників, комунальних підприємств з озеленення території
Щороку протягом вегетаційного періоду з травня по листопад

VI. Координація та контроль за ходом виконання програми

Координує виконання програми Управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби у Волинській області

Таблиця 1. Інформація про фітосанітарний стан Боратинської територіальної громади

№ п/п	Населений пункт (села)	Площа, га	Розпорядження, яким запроваджено карантинний режим
1	с.Мстишин	376,82	Розпорядження голови Луцької РДА від 15.07.2020 № 122
2	с.Вербаїв	227,22	
3	с..Луциці	143,79	
4	с.Коршовець	333,3	

Калькуляція обробки площ поширення АБМ по Боратинській територіальній громаді

Згідно Державних санітарних правил ДПС 8.8.1. розділ 6, пункт 6.11 підпункт 6.11.2. забороняється застосовувати пестициди для захисту насаджень на густонаселених територіях житлових кварталів, спортивних площадок, лікувально-профілактичних установ і підприємств харчової промисловості.

В зв'язку з цими вимогами, на території сіл обробку насаджень рекомендовано проводити біологічним методом із застосуванням біологічних препаратів та механічним методом знищення шкідника, що ґрунтується на систематичному зрізуванні гнізд їх знищенні. А саме гусениці третього-четвертого поколінь ведуть стадний спосіб життя і зосереджуються в кублах. За появи таких гнізд їх зрізують секатором і скидають в відро з водою, зверху поливають гасом, машинною оливою чи просто олією, що прискорює гибель гусениці. Таку операцію повторюють через кожні 5 діб упродовж 15-20 діб як проти першого, так і другого поколінь. Окрім того, восени згрібають і знищують рослинні рештки під деревами, очищають кору дерев, пристовбурні кола відповідно до проекцій крон дерев перекопують, методом зрізання та знищення зараженого гілля.

Орієнтовний обсяг фінансування для боротьби з американським білим метеликом на території Боратинської територіальної громади

Рік	Орієнтовний обсяг фінансування			
	Всього	в т. ч. за джерелами фінансування		
		Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела
2025-2028, в т. ч.:				